

«نشریه علمی-پژوهشی آموزش و ارزشیابی»

سال یازدهم - شماره ۴۳ - پاییز ۱۳۹۷

ص. ص. ۱۳۰-۱۱۳

بررسی رابطه بین مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر با اضطراب به مدرسه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی ناحیه ۲ شهرستان ارومیه

علی خادمی^{۱*}

مینا علی‌اکبری^۲

حمزه سلمانپور^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۹/۱۹

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۷/۰۲/۲۶

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بوده است. روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بوده و جامعه مورد مطالعه، دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی ناحیه ۲ ارومیه بودند. نمونه پژوهش شامل ۳۵۸ نفر از دانش‌آموزان دختر و پسر پایه ششم ابتدایی بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای، انتخاب شدند. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های نگرش به مادر هودسون (۱۹۹۲)، اضطراب مدرسه فیلیپس (۱۹۷۸) و مقبولیت اجتماعی فورد و رابین (۱۹۷۰) استفاده شد. پایایی پرسشنامه‌ها با استفاده از آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۸ و ۰/۸۱ گزارش شده است. سپس جهت تحلیل داده‌ها از همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری استفاده شد. یافته‌های تحلیلی پژوهش نشان داد که بین مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. ۰/۵۴ از تغییرات اضطراب مدرسه دانش‌آموزان به وسیله ۲ متغیر مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر قابل تبیین است. بین دانش‌آموزان دختر و پسر از نظر اضطراب مدرسه تفاوت معنی دار وجود دارد.

واژگان کلیدی: مقبولیت اجتماعی، نگرش به مادر، اضطراب مدرسه

۱ - دانشیار گروه روانشناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

* نویسنده مسئول khademi@iav.ac.ir

۲ - دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد روانشناسی عمومی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

۳ - مربی گروه علوم تربیتی، واحد نقده، دانشگاه آزاد اسلامی، نقده، ایران salmanpour_hamzeh@yahoo.com

Examine the Relationship Between Social Acceptance and Attitude to Mothers with School Anxiety of Sixth Grade Students in Primary Schools

Ali Khademi
Mina Ali Akbari
Hamzeh salmanpour

Data of receipt: 2017.12.10
Data of acceptance: 2018.05.16

Abstract

This study aimed to examine the relationship between social acceptance and attitude to mothers with school anxiety of sixth grade students in primary schools in District 2 of Uremia city. The research method was descriptive -correlational and study population include the sixth grade students in primary schools. The sample consisted of 358 girl and boy students who were selected by random cluster sampling. In this study, data were collected from questionnaires such as: attitude to the mother of Hudson (1992), school anxiety of Phillips (1978) and social acceptance of Ford and Robin (1970). Then to analyze the data, Pearson correlation and multiple regression were used. Analytical results showed that there is significant relationship between social acceptance and attitude to the mother with school anxiety. There is a significant difference between girls and boys in terms of school anxiety.

Keywords: social acceptance, attitude to mothers, school anxiety, students, sixth grade

مقدمه

اضطراب یکی از شایع ترین نگرانی‌های سلامت روان برای کودکان و نوجوانان است و در دوره گذر از کودکی به نوجوانی بسیار تأثیرگذار می‌باشد. منابع اضطراب در مدرسه می‌تواند متفاوت باشد. کودکان و نوجوانان زمانی که سایر اختلالات رفتاری را دارند، بیشتر اضطراب در مدرسه را تجربه می‌کنند (هس، ۲۰۱۴). مدرسه بخش عمده ای از زندگی کودکان را به خود اختصاص داده است. مدرسه بطور عمده با نوجوانان و تجربیات شان از اضطراب سرو کار دارد (تامپسون، رابرتسون، کورتس و فریک، ۲۰۱۳). اضطراب مدرسه یک مساله روانی - اجتماعی است که به صورت عدم حضور منظم کودک در مدرسه مشخص می‌گردد. این عدم حضور حداقل باید هر روز به عنوان زمان پایه طول بکشد و عموماً با علائم اضطرابی شدید و شکایات بدنی مانند حالت تهوع، دردهای شکمی و سردرد همراه است. اضطراب مدرسه دو نوع اصلی دارد: اجتماعی و تحصیلی. کودک دارای اضطراب مدرسه ممکن است اضطراب اجتماعی یا تحصیلی و یا هر دو را تجربه کند. اضطراب مدرسه می‌تواند آثاری منفی در سرتاسر زندگی فرد برجای بگذارد و سلامتی روانی کودک را تهدید کند. همچنین این اختلال بر خودکار آمدی، شکوفایی، استعداد، شکل گیری شخصیت و هویت اجتماعی او تأثیر سوء می‌گذارد. در صورت عدم درمان، کودک به تدریج به سمت ناامیدی، بی ارزشی، دلسردی، انزوا و بالاخره افسردگی و خودکشی سوق داده می‌شود که در نتیجه، منجر به صدمات جبران ناپذیری بر پیکر خانواده می‌گردد. در حقیقت این حالت، یک ترس واقعی نیست و بیشتر به علت اضطراب جدا شدن از مادر و منزل واقع می‌گردد (محبی نور الدین وند، مشتاقی و شهبازی، ۱۳۹۰). نتایج مطالعات حاکی از شیوع ۴۱/۱ درصدی این اختلال و عوامل مرتبط با آن در دانش‌آموزان می‌باشد (شیرازی، ۱۳۹۴). حساس تنش و فشار روانی که دانش‌آموزان هنگام حضور در مدرسه تجربه می‌کنند از علائم شایع در اضطراب مدرسه هستند؛ یا این که شامل افکار و رفتار پریشانی است که به هنگام تداوی حضور در مدرسه، دیده می‌شود (عارف نیا، سرنیدی و یوسفی، ۱۳۹۱). معمولاً امتناع از مدرسه یکی از نشانه‌های اضطراب مدرسه محسوب می‌شود. از چشم‌انداز تحولی، اضطراب مدرسه ناشی از اضطراب جدایی از والدین، خانه، خانواده یا شرایطی است که به آن دلبستگی ایجاد شده است (هیرشفلد، ماسک، هنین، بلاکلی، پولاکورمن و مک کواید، ۲۰۱۰). اضطراب مدرسه که در حین تحصیل دانش‌آموزان رخ می‌دهد، مهم ترین نوع اضطراب در سنین نوجوانی است. این اضطراب سلامت روان دانش‌آموزان را تهدید کرده و بر کارآمدی و شکوفایی استعدادها، شکل گیری شخصیت و هویت اجتماعی آنان اثر سوء می‌گذارد (شریفی راد، محبی، مطلبی، شاه سیاه و تیرایی، ۱۳۹۰).

در خصوص اضطراب کودکان، پژوهشگران تأکید بسیاری بر تأثیر روابط دلبستگی و شیوه‌های مراقبتی دوران کودکی بر رشد اضطراب و روند تحولی اختلال‌های اضطرابی داشته‌اند. اضطراب کودک در رابطه

1. Hess

2. Thompson, Robertson, Curtis & Frick

3. Hirshfeld-Becker, Masek, Henin, Blakely, Pollock-Wurman & McQuade

با مادر، متأثر از رفتار مادرانه، حساسیت و پاسخ دهی وی است. در نتیجه باید ریشه اضطراب کودک را در روابط وی با مادر و نگرش نسبت به مادر جستجو کرد (طاهری، منصوری، زارعی، قاسمی، سلطانی و عرشی، ۱۳۹۰). چنانچه مظاهری، قاسمزاده، سادات و پورشه‌ریاری (۲۰۱۱) در نتایج مطالعه خود نشان دادند بین اضطراب والدین با خودکارآمدی پایین در دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. خانواده، نخستین محیط اجتماعی است که کودک را تحت سرپرستی و مراقبت قرار می‌دهد. کودک در این محیط، نوع ارتباط را می‌آموزد. ارتباطات موثر، موجب شکوفایی هویت و کمال انسان و مبنای اولیه‌ی پیوند وی با دیگران است در حالی که ارتباطات غیرموثر، مانع شکوفایی انسان می‌شود و روابط را تخریب می‌کند. بنابراین اساس زندگی و خوشبختی انسان را همین ارتباط‌های میان فردی تشکیل می‌دهد. نگرش به مادر مجموعه‌ای از اعتقادات، عواطف و نیت رفتاری فرزندان نسبت به مادر می‌باشد. آلپورت^۱ (۱۹۳۵) نگرش را چنین تعریف کرده است: نگرش یک حالت آمادگی ذهنی و عصبی است که از طریق تجربه سازمان می‌یابد و بر واکنش فرد نسبت به تمامی موضوعها و موقعیت‌های وابسته به نگرش تأثیر مستقیم و پویا بر جای می‌گذارد (اتوکلاینبرگ، ترجمه کاردان، ۱۳۸۷). کیل، واگر، لابی (۲۰۱۷) در بررسی‌های خود در زمینه نگرش به والدین در مقیاس اضطراب نشان دادند که یکی از معیارهای دست‌یابی به آنچه منجر به رشد اضطراب کودکان می‌شود درک نگرش والدین و عوامل تعیین‌کننده‌ی رفتارهای مادر و پدر می‌باشد. والک، کاپورینو، مک‌واری، ستیفان، پودل، کرای، بیتاس و کندال (۲۰۱۷) در پژوهش نگرش والدین، باورها و درک اضطراب برای ارزیابی باورهای والدین در مورد اضطراب کودک آنها، توانایی درک والدین برای مقابله با اضطراب کودک و کمک به کودک در کنترل علائم اضطراب و ارزیابی والدین در مورد استراتژی‌های مختلف فرزندپروری در پاسخ به اضطراب فرزندان را بررسی کردند که نتایج حمایت برای PABUA را به عنوان اندازه‌گیری نگرش و باورهای والدین در مورد اضطراب فرزندان ارائه می‌دهند. لو، زهو، گائو، لیو و لائو (۲۰۱۶) در بررسی رابطه پیشرفت تحصیلی و احساس خوب بودن مدرسه ابتدایی کودکان در چین و نقش تعدیل از ارتباط میان والدین و مدرسه در پیشرفت کودکان، به تحت تأثیر قرارگرفتن رفاه ذهنی و دستاوردهای علمی کودکان در نتیجه تعامل والدین و تأثیر نگرش آنها در عملکردهای درسی و مدرسه دست یافتند.

در تلاش برای یافتن عناصر روانی-اجتماعی خود حمایت‌گرانه مرتبط با اضطراب اجتماعی، مقبولیت اجتماعی نیز از سوی برخی محققین به عنوان یکی از عوامل مرتبط با اضطراب و نیز اضطراب‌های اجتماعی مطرح شده است (پائولاس، ۲۰۰۴؛ به نقل از راگوزینو، ۲۰۰۹). مقبولیت اجتماعی، یکی از زمینه‌های رشد اجتماعی دوران کودکی است و شامل گرایش فرد به ارائه تصویری مطلوب از خویشتن به دیگران است (ونتزل^۲، ۱۹۹۹). هبرت^۳ و همکاران (۱۹۹۷) این سازه را گرایش فرد به پاسخ دادن به گونه

1. Allport
2. Wentzel
3. Hebert

ای می‌دانند که از انتقاد مصون باشد. این امر، هرروز، زمانی که دانش آموز می‌کوشد روابط بین فردی را حفظ و ایجاد کند به وضوح دیده می‌شود. اهمیت مقبولیت اجتماعی از این حیث می‌باشد که می‌تواند یادگیری و عملکرد خروجی را با فراهم آوردن مشوق‌های اضافه برای پیشرفت آسان کند و با رفتارهای انضباطی در کلاس درس و میزان محبوبیت دانش آموز در ارتباط است (ونتزل، ۱۹۹۹). پژوهش‌های صورت گرفته در خارج از ایران، بیانگر این است که مقبولیت اجتماعی با متغیرهای مهمی در ارتباط می‌باشد که به وضوح اهمیت پژوهش در این رابطه را نشان می‌دهد. به عنوان مثال هارتر^۱ و همکاران (۱۹۹۸) رابطه بین مقبولیت اجتماعی و عزت نفس؛ فوردهام^۲ و همکاران (۱۹۹۹) رابطه بین سطح پایین مقبولیت اجتماعی و خود ارزشی کلی؛ آلدن و کرویز (۲۰۰۵) رابطه بین مقبولیت اجتماعی و اضطراب اجتماعی در کودکان؛ و گراسبارد و همکاران (۲۰۰۷)؛ به نقل از لیوی و هویلی^۳ (۲۰۰۹) رابطه مقبولیت اجتماعی با اضطراب اجتماعی را نشان دادند. زرگرشیرازی و سراج خرمی (۱۳۹۰) در بررسی رابطه خود اثربخشی و مقبولیت اجتماعی با اضطراب اجتماعی را نشان دادند که رابطه معناداری بین این متغیرها و خصوصاً مقبولیت اجتماعی و اضطراب اجتماعی (مرتبط با اضطراب مدرسه) وجود دارد.

کودکان و نوجوانان در تمام دنیا و علی‌الخصوص در کشور ما اکثریت جمعیت را تشکیل می‌دهند. بنابراین برای شناخت صحیح این قشر عظیم و کوشش در راه تامین شرایط مادی و معنوی لازم برای رشد جسمانی، عاطفی و فکری آنان باید تلاش شود. یکی از مشکلات عمده که تأثیر بازدارنده بر کارآمدی و پویایی نوجوانان دارد و از شکل‌گیری سالم هویت و نیز شکوفایی استعدادها و قوای فکری و عاطفی آنان جلوگیری می‌کند نگرانی از پذیرش و مقبولیت شان در میان همکلاسی‌ها و دوستان شان است (مهرابی زاده، هنرمند، تقوی و عطاری، ۱۳۸۸). با توجه به اینکه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در مرحله گذر از کودکی و ورود به دوران حساس نوجوانی هستند، دوره‌ای که بیشتر از والدین و بخصوص مادر جدا می‌شوند تا فردی مستقل بار بیایند. دانش‌آموزانی که مضطرب هستند از طرف همسالان و اطرافیان بیشتر رانده می‌شوند. لذا انجام این پژوهش برای کاهش پیامدهای روانی احتمالی در دوران اولیه نوجوانی و کاهش آثار نامطلوب عواملی مانند اضطراب مدرسه اهمیت به‌سزایی در رشد مهارت‌های اجتماعی و مقبولیت هر چه بیشتر دانش‌آموزان و نهایتاً موفقیت تحصیلی بیشتر آنان دارد. بنابراین هدف پژوهش حاضر، تعیین رابطه بین مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی ناحیه ۲ ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ می‌باشد. بنابراین، با توجه به مباحث فوق، این تحقیق در پی پاسخ به سوالات زیر است:

۱- آیا بین مقبولیت اجتماعی با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی ناحیه ۲ ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ رابطه معناداری وجود دارد؟

1. Harter
2. Fordham
3. Leary & Hoyle

- ۲- آیا بین نگرش به مادر با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی ناحیه ۲ ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ رابطه معناداری وجود دارد؟
- ۳- آیا مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر قادر به پیش بینی اضطراب مدرسه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی ناحیه ۲ ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ می باشند؟

روش پژوهش

روش انجام پژوهش، بر اساس هدف بنیادی - کاربردی و از نظر کنترل محقق بر متغیرهای تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر پایه ششم ناحیه ۲ ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ می باشد. از جامعه مذکور ۳۵۸ نفر با استفاده از جدول مورگان با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. در مرحله اول فهرستی از تمام مدارس مقطع ابتدایی ناحیه ۲ در شهرستان ارومیه براساس پایه تحصیلی و جنسیت تهیه شد. سپس براساس جنسیت (مدارس دخترانه و پسرانه) و پایه تحصیلی (ششم) از هر مدرسه با توجه به تعداد دانش‌آموزان در هر کلاس (۳۰ نفر در هر کلاس بر اساس جنسیت شش مدرسه، سه تا دخترانه و سه تا پسرانه و از هر مدرسه دو کلاس، جمعاً ۱۲ کلاس، ۳۵۸ دانش‌آموز) نمونه‌گیری انجام و پرسشنامه‌ها بین آنها پخش و داده‌های مربوط به تحقیق جمع‌آوری شد. سپس داده‌های جمع‌آوری شده به استفاده از نرم افزار آماری SPSS و به روش ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار های پژوهش

پرسشنامه اضطراب مدرسه ؛ فیلیپس^۱ (۱۹۷۸): پرسشنامه اضطراب مدرسه توسط فیلیپس در سال ۱۹۷۸ با هدف کمی سازی اضطراب مدرسه دانش‌آموزان طراحی شده است. این پرسشنامه ۵۲ سوال دارد. دارای ۴ مولفه: ترس از ابراز وجود، اضطراب امتحان، فقدان اعتماد به نفس و واکنش‌های فیزیولوژیک می باشد که توسط ابوالمعالی در ایران تجدید نظر شده است. نمره گذاری آن نیز با بله یا خیر تنظیم شده است. میری و اکبری (۱۳۸۶) اعتبار این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ بدست آورده اند. ابوالمعالی و همکاران (۱۱۹۴) با توجه به شواهد سه گانه اعتبار صوری، ملاکی هم زمان و اعتبار سازه، روایی این آزمون را تایید و پایایی آن را ۰/۹۳ محاسبه کردند.

پرسشنامه نگرش نسبت به مادر هودسون^۱ (۱۹۹۲): پرسشنامه نگرش فرزند نسبت به پدر و مادر توسط والتر دبلیو هودسون در سال ۱۹۹۲ در ۲۵ سوال طراحی شده است. گزینه های آن در مقیاس ۷ درجه ای لیکرت از (هیچوقت = ۱ تا همیشه = ۷) تنظیم شده است. این پرسشنامه، نگرش فرزندان به پدران و مادرانشان را مورد بررسی قرار می دهد و برای اندازه گیری دامنه یا شدت مشکلات فرزند با پدر و مادر، تدوین شده است. این مقیاسها، همانند هم هستند به جزء اینکه کلمه مادر و پدر در آنها عوض می شوند. مقیاس نگرش فرزند نسبت به مادر دارای میانگین آلفای ۰/۹۵ و خطای استاندارد اندازه گیری ۴/۵۶ است که بسیار عالی (کم) است؛ و از همسانی درونی بسیار خوبی برخوردار است. همبستگی بازآزمایی ۰/۹۶ نشان می دهد که این مقیاس از پایایی یا ثبات عالی برخوردار است (ثنائی، هومن، علاقمند، ۱۳۸۸). مطالعات پایایی بر روی دو ابزار با دو نمونه متفاوت، ضریب آلفای محدوده ای از ۰/۹۳ تا ۰/۹۵ بود. مطالعات روانشناختی با استفاده از گروههای معیاری که توسط متخصصان باتجربه انجام شده است، ارتباطات نقطه ای بین دو جنس را به ترتیب ۸۶ و ۸۷ به دست می آورند که نشان دهنده روایی خوبی برای ابزار است (هادسون، ۱۹۸۲).

پرسشنامه مقبولیت اجتماعی فورد و رایین^۲ (۱۹۷۰): این پرسشنامه توسط فورد و رایین (۱۹۷۰) به منظور اندازه گیری نیاز به تایید اجتماعی در کودکان ساخته شده است. این مقیاس دارای ۱۷ سوال بسته پاسخ بوده که فورد و رایین آن را بر روی ۴۳۷ نفر از کودکان پیش دبستانی اجراء نمودند. نمره گذاری آن براساس مقیاس سه درجه ای لیکرت از (بله، بعضی مواقع و خیر) تنظیم شده است. سازندگان این آزمون همسانی درونی را برای کودکان دختر و پسر به ترتیب ۰/۴۸ و ۰/۵۱ محاسبه نمودند. در مقیاس اصلاح شده سموعی و همکاران، شاخص های برازش حاکی از روایی سازه این ابزار می باشد. سموعی و همکاران (۱۳۸۴) پایایی این مقیاس را با سه روش ضریب آلفا دو نیمه کردن و روش زوج و فرد مورد بررسی قرار داده اند که به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۶۶ و ۰/۷۳ رسیده اند.

یافته‌ها

براساس یافته‌های پژوهش ۶۶/۲ درصد شرکت کنندگان دختر و ۳۳/۸ درصد پسر می باشند. همچنین میانگین سنی دانش‌آموزان $۰/۲۶۷ \pm ۱۲/۰۶$ می باشد.

جدول (۱): آماره های توصیفی نمرات دانش آموزان در متغیر های پژوهش

Table (1): Descriptive statistics of student grades in research variables

Maximum	Minimum	Standard deviation	Average	Variable
52	2	4/36	24/30	School anxiety اضطراب مدرسه
61	18	9/1	41/85	Attitude to the mother نگرش به مادر
34	15	1/05	22/15	Social acceptability مقبولیت اجتماعی

براساس جدول (۱) میانگین (انحراف معیار) اضطراب مدرسه ۲۴/۳۰ (و ۴/۳۶)، نگرش به مادر ۴۱/۸۵ (و ۹/۱) و مقبولیت اجتماعی ۲۲/۱۵ (و ۱/۰۵) می باشد.

جدول (۲): نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر های پژوهش

Table 2: Results of the Kolmogorov-Smirnov test for the research variables

The significance level	Test statistic	Variable
0/36	0/89	School anxiety اضطراب مدرسه
0/84	0/40	Attitude to the mother نگرش به مادر
0/18	0/102	Social acceptability مقبولیت اجتماعی

جدول (۲) یافته‌های حاصل از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف تک نمونه ای را نشان می دهد. تمامی متغیر ها در سطح معنی داری بیش از ۰/۰۵ می باشد. بنابراین داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار هستند.

جدول (۳): همبستگی بین متغیر مقبولیت اجتماعی با اضطراب مدرسه

Table (3): Correlation between social acceptability variable and school anxiety

School anxiety	Test statistic	Variable
0/246	Pearson Correlation coefficient	Social acceptability مقبولیت اجتماعی
0/013	Significance level	
0/216	Pearson Correlation coefficient	Attitude to the mother نگرش به مادر
0/001	Significance level	

براساس نتایج جدول (۳) بین مقبولیت اجتماعی ($r=0/24$) و نگرش به مادر ($r=0/21$) با اضطراب مدرسه در دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد ($P<0/05$).

قبل از اجرای آزمون پیش شاخص توزیع واریانس (VIF) و شاخص تحمل (Tolerance) و فرض استقلال منابع خطای متغیرها (آزمون دوربین - واتسون) صورت گرفت. پیش فرض هم خطی چندگانه

متغیرهای پیش بین نشان داد که مقادیر VIF محاسبه شده در حد مطلوب (کوچکتر از ۲) قرار دارد و مقادیر Tolerance متغیرهای پیش بین در حد مطلوب (نزدیک به عدد ۱) قرار دارند. همچنین مقدار آزمون دوربین – واتسون در حد مطلوب (مابین ۱/۵ تا ۲/۵) قرار گرفته بود که براین اساس پیش فرض استقلال منابع خطا محقق شده بود.

جدول (۴): تحلیل رگرسیون چند متغیری، تغییرات اضطراب مدرسه دانش‌آموزان از روی مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر
Table (4): Multivariate regression analysis, students' school anxiety changes from social acceptability and attitude toward mother

P	B	Camera-Watson	R2	R	P	F	Criterion variable	Forecast variables
0/02	0/46	1/55					School anxiety	Attitude to the mother
			0/54	0/734	0/012	12.34	اضطراب مدرسه	نگرش به مادر
0/012	0/264							Social acceptability
								مقبولیت اجتماعی

برای بررسی فرضیات این پژوهش از آزمون رگرسیون خطی دو متغیره و با استفاده از روش همزمان استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد (جدول ۴) مقدار ضریب همبستگی چندگانه (R) برابر با ۰/۷۳۴ می‌باشد که نشان از وجود همبستگی مستقیم نگرش به مادر و مقبولیت اجتماعی با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان دارد. متغیر نگرش به مادر و مقبولیت اجتماعی به گونه معنادار می‌تواند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ($p\text{-value} \leq 0/05$) را پیش بینی نمایند.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد، که بین مقبولیت اجتماعی با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات زرگرشیرازی و سراج خرمی (۱۳۹۰) همخوانی دارد. طبق تئوری خود نمایی اضطراب اجتماعی در رابطه با مقبولیت اجتماعی لیری و کوواسکی (۱۹۹۵) و شلنکر و لیری (۱۹۸۲) افراد زمانی دچار اضطراب می‌شوند که برانگیخته می‌گردند تا اثر مطلوبی از خود بر دیگران بگذارند، طبق این تئوری پیش بینی می‌شود که وقتی افراد برانگیخته اند تا تأثیر مطلوب ویژه ای از خود بر دیگران بجای نهاده و مهم تر از آن با تردید در این که آیا در این اثرگذاری مطلوب موفق خواهند شد یا خیر، شدت اضطراب اجتماعیشان افزایش می‌یابد. بر این اساس طبق نظر پائولاس (۲۰۰۴) مقبولیت اجتماعی یا همان گرایش به پاسخ دادن به شیوه ای که فرد بهتر از دیگران به نظر برسد، می‌تواند به دو طریق با اضطراب اجتماعی ارتباط یابد، یکی از این طریق افزایش خود-فریبی و دیگری مدیریت اثرگذاری (زرگر شیرازی و سراج خرمی، ۱۳۹۰). در سنین نوجوانی، نوجوانان به رفاقت و دوستی با همسالان، جذب گروهی و پذیرش در جمع دوستان اهمیت فراوانی می‌دهند. در این سالها دوستیها استحکام می‌یابند و به شکلهای مختلف رفاقت، صمیمیت، احساس تعلق به گروه، زنده دلی و جنب و

جوش خود را نشان می‌دهد. یکی از مشکلات عمده که تأثیر بازدارنده بر کارآمدی و پویایی نوجوانان دارد و از شکل‌گیری سالم هویت و نیز شکوفایی استعدادها و قوای فکری و عاطفی آنان جلوگیری می‌کند نگرانی از پذیرش و مقبولیت‌شان در میان همکلاسی‌ها و دوستان‌شان است و اضطراب در طی تحصیل تأثیر فراوانی در کاهش یا افزایش آن ایفا می‌کند. فرد دارای اضطراب مدرسه بیشتر به فکر تایید اجتماعی از طرف اطرافیان می‌باشند. در ضمن برای دانش‌آموزان پایه ششم که در مرحله گذر از کودکی و رفتن به دوره نوجوانی هستند بسیار اهمیت دارد که از سوی اطرافیان از جمله هم کلاسی‌ها و معلمان مورد پذیرش و تایید قرار بگیرند در غیر اینصورت منجر به بروز مشکلات عاطفی و روانی از جمله اضطراب خواهد شد. این یافته با تحقیقات گرگو و موریس (۲۰۰۵) نیز همخوانی دارد. گرگو و موریس در تحقیقی به بررسی عوامل موثر در ارتباط بین اضطراب اجتماعی و مقبولیت اجتماعی دانش‌آموزان پرداختند نتایج نشان داد که اضطراب اجتماعی کودکان با سطوح پایین مقبولیت اجتماعی رابطه معنادار داشت. مقبولیت اجتماعی همانند یک پیوستار است که در یک انتهای آن مقبولیت اجتماعی خیلی بالا، یعنی افرادی قرار دارند که نظرات و تجربیات خود را در مصاحبه‌ها و پاسخ‌گویی به سوالات تغییر شکل می‌دهند و در انتهای دیگر مقبولیت اجتماعی پایین یعنی افرادی را شامل می‌شود که به هیچ وجه نظرات و تجربیات خود را تغییر شکل نمی‌دهند. همه این افراد در ۳ گروه زیر طبقه بندی می‌شوند و طبیعی است که اغلب افراد در حد وسط قرار دارند (جنجی، ۲۰۰۵). گروهی که مقبولیت اجتماعی پایین دارند کسانی هستند که نمره آزمون آن‌ها بین ۰ تا ۸ باشد و تقریباً یک ششم اشخاص در این محدوده قرار دارند این گروه به خاطر صداقت در پاسخگویی حاضر به عدم پذیرش اجتماعی می‌باشند. گروهی که مقبولیت اجتماعی متوسط دارند، کسانی که نمره بین ۹ تا ۱۹ دریافت می‌کنند در این گروه قرار دارند و تقریباً حدود دو سوم اشخاص را شامل می‌شوند. آن‌ها به طور متوسط به مقبولیت اجتماعی توجه می‌کنند. احتمال دارد رفتار واقعی آن‌ها در مجموع با قواعد و هنجارهای اجتماعی مطابقت داشته باشد. گروه با مقبولیت بالا اشخاصی هستند که نمره بین ۲۰ تا ۳۳ به دست می‌آورند و تقریباً یک ششم اشخاص جامعه را شامل می‌شوند این افراد طوری به سوالات پاسخ می‌دهند که از طردهای مردم امان باشند و طبق قواعد هنجارهای اجتماعی رفتار می‌کنند (صالح صدق پور، محمودیان، سلمانیان، ۱۳۸۸). برای دانش‌آموزان احساس مورد پذیرش واقع شدن احساس مهمی است و برای اینکه پذیرفته شوند بایستی پاسخ‌های مطلوب ارائه دهند. افزایش مقبولیت اجتماعی می‌تواند ترس از ارزیابی منفی و عملکرد اجتماعی ضعیف در افراد دارای اضطراب اجتماعی بالا را کاهش دهد. به عقیده کرویزر و آلدن افراد دارای اضطراب اجتماعی در پاسخ به انجام تکالیف و اندازه‌گیریها، برای کنترل نمودن سطح اضطراب و نگرانی‌هایشان در مورد ارزیابی‌های دیگران، بجای پاسخ‌های واقعی و قابل اعتماد، جواب‌هایی با مقبولیت اجتماعی بالا می‌دهند و لذا نمره اضطراب اجتماعی آنان در ارزیابی‌ها کاهش پیدا می‌کند. دادن پاسخ‌هایی با مقبولیت اجتماعی بالا نیاز فرد برای کنترل اضطراب‌های ناشی از ارزیابی دیگران و چگونه

جلوه نمودن خود در برابر ارزیابی‌های دیگران را نشان می‌دهد. افراد دارای ویژگی مقبولیت اجتماعی سعی دارند با اغراق نمودن در صفات مثبت و انکار صفات منفی، خود را بسیار خوب جلوه دهند (کریویترز، آلدن، ۲۰۰۵).

قسمت دیگر نتایج نشان داد بین نگرش به مادر با اضطراب مدرسه دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات ملک پور (۱۳۹۰) هم‌خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که خانواده نخستین نهادی است که در کسب آگاهی‌ها؛ مهارت‌ها و شکل‌گیری شخصیت نوجوانان تأثیر می‌گذارد. خانواده نقش مهمی در روند رشد فرزندان ایفا می‌کند علی‌الخصوص مادران وظیفه خطیری بر دوش‌شان است. چون کودکان در دوران اولیه کودکی تا زمانی که به استقلال فکری می‌رسد بیشتر با مادرشان سروکار دارند و تحت تأثیر افکار و عقاید و روحیاتشان قرار می‌گیرند و به طور مستقیم و غیرمستقیم بر مسایل روانی آنها تأثیر می‌گذارند. در این میان عوامل بسیاری می‌تواند بر رشد و پیشرفت او چه در کودکی و چه در سایر مراحل زندگی تأثیر بگذارد. از جمله می‌توان به نوع ارتباط والدین با فرزندان و نگرشی که فرزندان نسبت به والدین بخصوص مادرشان اشاره کرد که یکی از عوامل تأثیرگذار بر کاهش اضطراب مدرسه و افزایش پیشرفت تحصیلی می‌باشد. همچنین اضطراب کودک در رابطه با مادر، متأثر از رفتار مادرانه، حساسیت و پاسخ‌دهی وی است در نتیجه باید ریشه اضطراب کودک را در روابط وی با مادر و نگرش نسبت به مادر جستجو کرد. در واقع مادرانی که در هنگام تعامل با فرزندشان حساسیت کمتری دارند و مادران بی‌ثبات و پرخاشگر باعث ایجاد نگرش منفی در کودکان نسبت به خود می‌گردند که این امر موجب تخریب توانایی‌ها و عدم رشد روانی اجتماعی و در نهایت منجر به اختلالات رفتاری مانند اضطراب مدرسه می‌گردند. لذا رفتار مادر از همان سنین اولیه در واکنش کودک به دنیای بیرون و اجتماع موثر است و نگرش کودکان به مادران خود عامل مهمی در شکل‌گیری شخصیت کودک ایفا می‌کند و نقش مهمی در بسیاری از اختلالات رفتاری کودکان از جمله اضطراب دارد. این یافته با یافته‌های زهره‌ای (۱۳۸۹) هم‌خوانی دارد. بدین معنی که استفاده از سبک فرزند پروری مستبدانه و سخت‌گیرانه که با اعمال محدودیت و سخت‌گیرانه همراه است. باعث افزایش اضطراب اجتماعی و دوری‌گزیدن از موقعیت‌های اجتماعی در فرد می‌شود که همین امر باعث می‌شود فرد در موقعیت‌های مختلف زندگی از جمله پیشرفت تحصیلی دچار کاهش عملکرد شود. استفاده از سبک فرزند پروری مقتدرانه (گرم و کنترل‌کننده) باعث می‌شود فرد موقعیت‌های اجتماعی اضطراب کمتری را تجربه کند و با آرامش و اعتماد به نفس بیشتری با موقعیت‌های مختلف زندگی برخورد کند و در نهایت موفقیت تحصیلی فرد افزایش می‌یابد همچنین اضطراب اجتماعی و ترس از ارزیابی منفی باعث کاهش پیشرفت تحصیلی فرد می‌شوند که به همین دلیل لازم است عواملی که باعث ایجاد اضطراب اجتماعی در افراد میشود و روش‌های حل این مسئله را به خانواده‌ها و مشاورین مدارس یادآور شد. پژوهشگران تأکید بسیاری بر تأثیر روابط دلبستگی (رگز، جاکوبویترز، ۲۰۰۲) و شیوه‌های مراقبتی دوران کودکی بر رشد

اضطراب و روند تحولی اختلال های اضطرابی داشته اند. چرا که در نظریه دلبستگی، رفتار مادرانه و واکنش های مادر نسبت به فرزند خود تحت تأثیر سبک دلبستگی مادر قرار دارد؛ آن ها بر اساس تجارب دوران کودکی خود از والدین به واکنش های هیجانی فرزندان خویش پاسخ می دهند و شخصیت آن ها را رقم می زنند (آدام، گانار، تانکا، ۲۰۰۴). کودکان در تعامل رابطه والد-فرزندی می آموزند که کدام موقعیت ها، کدام هیجان ها را فرا می خوانند و چگونه می توان هیجان ها را به روشی قابل قبول از نظر اجتماع ابراز کرد و چگونه باید به هیجان های ابراز شده دیگران واکنش نشان داد، برای بیشتر کودکان، تصور و حضور در جایی که مادر در آن نیست با میزانی اضطراب همراه است، ولی کودک، توانایی یا احساس توانایی کنترل مدیریت آن را دارد. در کودک دارای اختلال اضطراب مدرسه به نظر می رسد این توانایی یا احساس آن وجود ندارد. از این رو تنظیم و ابراز هیجان ها در رابطه دلبستگی برای کودک دشوار می شود. در این میان سبک دلبستگی مادر و کودک در این موقعیت استرس زا رابطه معنادار با شیوه مقابله آن ها در رویارویی با این موقعیت ها دارد. از سوی دیگر مادر دارای دلبستگی ناایمن نیز به شدت به کودکان خود وابسته است، لذا ماندن کودک در خانه، نیازها و اضطراب های مادر و کودک را ارضاء می کند در نتیجه، ترس یا اضطراب کودک ناشی از جدا شدن از مادر است و به همین دلیل کودک احساس عدم امنیت می کند. این قبیل کودکان وقتی که از والدین در یک محیطی بیرون از خانه جدا می شوند، اضطراب فوق العاده ای از خود نشان می دهند زیرا ترس از گم شدن و یا گم کردن والدین دارند (دولفقاری، مطلق، جزایری، مظاهری، ۲۰۰۸). نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد ۵۴ درصد از تغییرات اضطراب مدرسه دانش آموزان به وسیله ۲ متغیر مقبولیت اجتماعی و نگرش به مادر قابل تبیین است. این یافته با نتایج زرگر شیرازی و سراج خرمی (۱۳۹۰) و ملک پور (۱۳۹۰) همخوانی دارد. به عقیده کروان و مارلو، افراد دارای ویژگی مقبولیت اجتماعی، سعی دارند با اغراق نمودن در صفات مثبت و انکار صفات منفی شان، خود را بسیار اخلاقی، درستکار و مبرا به نظر برسانند، همچنان که کودکان بزرگ می شوند می آموزند که معیارهای جامعه خود را بپذیرند، سائق های خود را از راه های قابل قبول اجتماعی پاسخ گو باشند و در حالی که نیازهای دیگران را مدنظر دارند، با آنها همکاری و نیز بسیاری از موارد دیگر را رعایت کنند، همه اینها اشکال مختلف دستیابی به مقبولیت اجتماعی است. بر این اساس هر عامل یا موقعیت یا صفتی که با داشتن انگیزش بالا برای انتقال اثرات مطلوب بر دیگران، یا با اعتماد کم به توانایی خود برای ایجاد این اثرات مطلوب و دلخواه بر دیگران، رابطه داشته باشد می تواند اضطراب مدرسه را افزایش دهد. به عبارت دیگر، داشتن پیوند عاطفی عمیق نسبت به والدین و نگرش مثبت به آنها، موجب کاهش ترس آشکار و مداوم و اضطراب در موقعیت های اجتماعی و بخصوص تحصیلی می گردد.

انجام پژوهش بر روی دانش آموزان با مقطع تحصیلی مشخص، تعمیم یافته های حاضر را به مقاطع تحصیلی دیگر با محدودیت روبرو می سازد. با توجه به نتایج حاصله پیشنهاد می شود، برای درک جامع تر و کسب بینش بهتر در مورد عوامل مرتبط با اضطراب مدرسه دانش آموزان، متغیرهای دیگر را نیز مورد

بررسی قرار دهند. انجام پژوهش مشابه در سایر مقاطع تحصیلی و با سایر جوامع آماری تکرار شود. پیشنهاد می‌شود تا عوامل موثر بر مقبولیت اجتماعی بالا و پایین مورد بررسی قرار گیرد. همچنین انجام پژوهش‌های مشابه با عنوان بررسی رابطه بین نگرش به پدر و اضطراب مدرسه بررسی گردد.

References

منابع

- اتوکلاینبرگ. روانشناسی اجتماعی. ترجمه کاردان، علی محمد (۱۳۸۷). نشر فردوس.
- استوار، صغری و رضویه، اصغر (۱۳۹۲). بررسی ویژگی‌های روان سنجی مقیاس اضطراب اجتماعی برای نوجوانان جهت استفاده در ایران. *روش‌ها و مدل‌های روانشناختی*. ۳(۱۲)، ۶۹-۷۸.
- بهمن، بهاره؛ کیامنش، علیرضا و ابوالمعالی‌الحسینی، خدیجه (۱۳۹۲). مقایسه اضطراب مدرسه و مؤلفه‌های آن در دانش‌آموزان پایه چهارم در دو سیستم ارزشیابی سنتی و توصیفی. *پژوهش در برنامه‌ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی-برنامه ریزی درسی)*. ۱۲(۳۹)، ۹۳-۱۰۷.
- بیجوند، فرامرز؛ سبحانی‌نژاد، مهدی؛ نیک‌آذین، امیر و محمدی‌پویا، سهراب (۱۳۹۳). بررسی رابطه مهارت تفکر انتقادی با کیفیت زندگی، سلامت روان، مقبولیت اجتماعی و قدردانی دانشجویان پزشکی. *روانشناسی بالینی و شخصیت*. ۱۱(۲)، ۴۹-۶۰.
- ثنائی، باقر؛ هومن، عباس و علاقمند، ستیلا (۱۳۸۸). *مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج*. تهران: انتشارات بعثت.
- زرگرشیرازی، فریبا و سراج‌خرمی، ناصر (۱۳۹۰). رابطه خوداثربخشی و مقبولیت اجتماعی با اضطراب اجتماعی در دانشجویان دختر. *زن و فرهنگ*. ۲(۷)، ۶۳-۷۸.
- ساروخانی، باقر (۱۳۸۲). *روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی: اصول و مبانی*. انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- شریفی، غلامرضا؛ محبی، سیامک؛ مطلبی، محمد؛ شاه سیاه، مرضیه و تبرایی، یاسر (۱۳۹۰). تأثیر آموزش قاطعیت بر میزان اضطراب تحصیلی دانش‌آموزان. *فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی سبزوار (اسرار)*. ۱۸(۶۰)، ۹۰-۸۲۷.
- شیرنژاد، وحید (۱۳۹۴). *بررسی رابطه بین خودپنداره تحصیلی، اضطراب اجتماعی و پذیرش اجتماعی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان ارومیه*. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه آزاد ارومیه، رشته برنامه‌ریزی درسی.

صالح صدق‌پور، بهرام؛ محمودیان، مجید و سلمانیان، حمیدرضا (۱۳۸۸). بررسی تأثیر آموزش آموزه های قرآنی بر بهبود پذیرش اجتماعی، فصلنامه تخصصی پژوهش‌های میان رشته‌ای قرآنی، (۲)، ۱۷-۲۶.

طاهری، محمد؛ منصوری، شهاب؛ زارعی، ابراهیم؛ قاسمی، خلیل؛ سلطانی، بهرام و عرشی، بهار (۱۳۹۰). رابطه سبک دلبستگی مادران و اضطراب مدرسه دانش‌آموزان پسر عقب مانده ذهنی دوره راهنمایی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه (بهبود)*. ۵(۶)، ۴۵۸-۴۶۵.

عارف نیا، سمانه؛ سرندی، پرویز و یوسفی، رحیم (۱۳۹۱). مقایسه طرح وارہ های ناسازگارانه اولیه در دانش‌آموزان دوره راهنمایی دارای اضطراب مدرسه و دانش‌آموزان عادی، *روانشناسی مدرسه*. ۱۰(۴)، ۷۴-۸۹.

محبی‌نورالدین‌وند، محمدحسین؛ مشتاقی، سعید و شهبازی، مسعود (۱۳۹۰). رابطه بین جو عاطفی خانواده با رشد مهارت های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر و دختر پایه های چهارم و پنجم ابتدایی شهرستان مسجد سلیمان. *پژوهش در برنامه ریزی درسی*، ۱۰(۳۰)، ۸۴-۹۳.

ملک‌پور، ندا (۱۳۹۱). رابطه بین استنباط دانش‌آموزان از نگرش والدین به ریاضیات و متغیرهای فردی با نمره درس ریاضیات در دانش‌آموزان سال سوم راهنمایی شهر اصفهان. *رویکردهای نوین آموزشی*، ۷(۲)، ۵۳-۷۶.

مهرابی زاده هنرمند، مهناز؛ تقوی، فرخنده و عطاری، علی (۱۳۸۸). تأثیر آموزش جرات ورزی بر مهارت‌های اجتماعی، اضطراب اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر. *مجله علوم رفتاری*، ۳(۱)، ۵۹-۶۴.

میری، محمدرضا و اکبری، محمد (۱۳۸۶). رابطه بین هوش هیجانی و اضطراب آموزشی در دانش‌آموزان دبیرستانی استان خراسان جنوبی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی بیرجند*، ۴(۱)، ۹-۱۵.

یارمحمدیان، محمدحسین؛ مولوی، حسین و ایران‌پور مبارکه، اختر (۱۳۸۲). بررسی رابطه بین دوستیهای دوجانبه، پذیرش همسالان، خودپنداره و سازگاری اجتماعی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر سال سوم راهنمایی شهر اصفهان. *مطالعات تربیتی دانشگاه فردوسی مشهد*، ۴(۲)، ۷-۲۲.

Adam, E. K., Gunnar, M. R., & Tanaka, A. (2004). Adult attachment, parent emotion, and observed parenting behavior: mediator and moderator models. *Child Dev.* 75(1), 110-22.

Allport, G. W. (1935). *Attitudes. In Handbook of social psychology*. Edited by C. Murchison, 798-844. Worcester, MA: Clark Univ. Press.

Aref Nia, S., Sarandi, P., & Yousefi, R. (2011). Comparison of Primary Maladaptive Schemes in Schoolchildren with School Anxiety and Normal Students. *School Psychology*, 1(4), 74-89 [In Persian].

- Aref Nia, S., Sarandi, P., & Yousefi, R. (2012). Comparison of Primary Malformatory Schemes in Schoolchildren with School Anxiety and Normal Students, *School Psychology*, 10(4), 74-89 [In Persian].
- Autoclain, Leaf. social Psychology. Translation by the Cadian, Ali-Mohammad (2008). Ferdows publishing.
- Autoclining, Cartoon translation, Ali Mohammad. (2008). *Social psychology*, Ferdows publishing.
- Bahman, B., Kayamanesh, A., & Abol-Majali Al-Husseini, K. (2013). Comparison of school anxiety and its components in fourth grade students in two traditional and descriptive evaluation systems. *Research in Curriculum Planning (Knowledge and Research in Educational Sciences-Curriculum)*, 12 (39), 93-107 [In Persian].
- Bahman, b., Kayamanesh, A., & Abol-Maja Al-Husseini, K. (2013). Comparison of school anxiety and its components in fourth grade students in two traditional and descriptive evaluation systems. *Research in Curriculum Planning (Knowledge and Research in Educational Sciences-Curriculum)*, 12(39), 93-107 [In Persian].
- Bijand, F., Sobhani Nejad, M., Nik Azin, A., & Mohammadi, P. (2014). The Relationship between Critical Thinking Skill with Quality of Life, Mental Health, Social Acceptance and Medical Students' Acknowledgment. *Clinical Psychology and Personality*, 11(2), 49-60 [In Persian].
- Bijnvand, F., Sobhaninejad, M., Nik Azin, A., & Mohammadi Pouya, S. (2014). The Relationship between Critical Thinking Skill with Quality of Life, Mental Health, Social Acceptance and Medical Students' Acknowledgment. *Clinical Psychology and Personality*, 11 (2), 49-60 [In Persian].
- Crozier, W. R., & Alden, L. E. (2005). *Social anxiety as a clinical condition*. The essential handbook of social anxiety for clinicians. <http://books.google.com>. John Wiley & Sons Ltd.
- Dadds, M., Perrin, S., & Yule, W. (1997). Social Desirability and Self-Reported Anxiety in Children: An Analysis of the RCMAS lie Scale. *Journal of Abnormal Child psychology*, 26(4), 311-317.
- Fordham, K., & Stevenson-Hinde, J. (1999). Shyness, friendship quality, and adjustment during middle childhood. *Journal of Child Psychology & Psychiatry & Allied Disciplines*, 40, 757-768
- Ganji, H. (2005). *Personality Assessment Inventory*. Savalan Press
- Greco, L & Morris, T. (2005). *Factors Influencing the Link Between Social Anxiety and Peer Acceptance*: Contributions of Social Skills and Close Friendships During Middle Childhood.
- Hadson, GL. (1982). Parent-Child interaction and anxiety disorders: an observational study. *Behav Res Ther*, 39(12):1411-27.

- Harter, S., Waters, P., & Whitesell, N. R. (1998). Relational self-worth: Differences in perceived worth as a person across interpersonal contexts among adolescents. *Child Development*, 69, 756-766.
- Hebert, J., Ma, Y., Clemow, L., Ockene, IS., Saperia, G., Stanek, EJ., Merriam, PA., & Ockene, JK. (1997). Gender differences in social desirability and social approval bias in dietary self-report. *American Journal of Epidemiology*, 146,1046-1055.
- Hess, j. (2014). *Anxiety Prevalence among High School Students*. Counselor Education Master S Theses.
- Hirshfeld-Becker. D. R., Masek. B., Henin. A., Blakely. L. R., Pollock-Wurman. R. A. & McQuade. J. (2010). Cognitive behavioral therapy for 4- to 7-year-old children with anxiety disorders: a randomized clinical trial. *J Consult Clin Psychol*, 78(4), 498-510.
- Kiel. J., Elizabeth, Wagers, Keshia. B., & Luebbe, Aaron. M. (2017). *The Attitudes About Parenting Strategies for Anxiety Scale: A Measure of Parenting Attitudes About Protective and Intrusive Behavior*. First Published July 13
- Leary, M. R., & Hoyle, R. H. (2009). *Handbook of individual differences in social behavior*. New York: Guilford Press.
- Ly, B., Zhou, H., Guo, X., Liu, C., Liu, Z., & Luo, L. (2016). The Relationship between Academic Achievement and the Emotional Well-Being of Elementary School Children in China: The Moderating Role of Parent-School Communication. *Front Psychol*, 7(24), 948.
- Malekpour, N. (2011). The Relationship between Students' Inference of Parent's Attitudes toward Mathematics and Individual Variables with the Mathematics Course Score in Secondary School Students in Isfahan. *Educational Approaches*. 7 (2), 53-7 [In Persian].
- Malekpour, N. (2011). The Relationship between Students' Inference of Parent's Attitudes toward Mathematics and Individual Variables with the Mathematics Course Score in Secondary School Students in Isfahan. *New Educational Approaches*, 7 (2), 53-76 [In Persian].
- Mazaheri, E., Ghasemzadeh, A., Saadat, M., & Pourshahriari, M. (2011). The relationship between parent's anxiety and their children's self-efficacy in primary schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 257-260 [In Persian].
- Mehrabizadeh Honarmand, M. Taghavi, F. & Attari, A. (2009). The effect of dare training on social skills, social anxiety and academic performance of female students. *Journal of Behavioral Sciences*. 3(1), 59-64 [In Persian].
- Mehrabizadeh Honarmand, M., Taghavi, F., & Attari, A. (2009). The effect of dare training on social skills, social anxiety and academic performance of female students. *Journal of Behavioral Sciences*, 3(1), 59-64 [In Persian].
- Miri, M. R. & Akbari, M. (2007). The Relationship between Emotional Intelligence and School Anxiety among High School Students in South

- Khorasan Province. *Journal of Birjand University of Medical Sciences*, 4 (1), 9-15 [In Persian].
- Miri, M. R. & Akbari, M. (2007). The Relationship between Emotional Harm and School Anxiety in High School Students in South Khorasan Province. *Birjand University of Medical Sciences*, 1 (14), 9-15 [In Persian].
- Mohebi Noorudinevand, M. H., Moshtaghi, S. & Shahbazi, M. (2010). Relationship between family emotional atmosphere and social skills development and academic achievement of male and female students of the fourth and fifth grades of Masjed Soleiman. *Research in Curriculum Planning*, (30), 84-93 [In Persian].
- Mohiba Nouraldinevand, M. H., Moshtaghi, S., & Shahbazi, M. (2012). Relationship between family emotional atmosphere and social skills development and academic achievement of male and female students of the fourth and fifth grades of Masjed Soleiman. *Research in Curriculum Planning*, 10 (30), 84-93 [In Persian].
- Ostovar, S., & Razavi, A. (2013). Psychometric Properties of Social Anxiety Adolescents for Use in Iran. *Psychological Models and Models*, 3 (12), 69-78.
- Philips, B. (1978). School stress and anxiety. *New York: Human Science Press*.
- Riggs, S. A., & Jacobvitz, D. (2002). Expectant parents' representations of early attachment relationships: associations with mental health and family history. *Journal of Consult Clin Psychol*; 70(1), 195-204.
- Saleh Sedghpour, B., Mahmoudian, M. & Salmanian, H. R. (2009). The Effect of Teaching Quranic teachings on Improving Social Acceptance. *Quarterly journal of specialized interdisciplinary research of the Quran*, 1(2), 17-26 [In Persian].
- Saleh Sedghpour, B., Mahmoudian, M., & Salmanian, H. R. (2009). Examining the Effect of Teaching Quranic teachings on Improving Social Acceptance, *Quarterly Journal of Research on Inter Quranic discipline*, 1 (2), 17-26 [In Persian].
- Saroukhani, B. (2002). Research Methods in the Social Sciences: *Principles and Foundations, Publications of the Institute of Humanities and Cultural Studies*.
- Schlenker, B. R. & Leary, M. R. (1982). Social anxiety and self-presentation: A conceptualization model. *Psychological bulletin*, 92,641-669.
- Sharifi, G., Mohebi, S., Motlabi, M., Shahsiah, M. & Tabarehi, Y. (2010). The effect of decisive instruction on students' academic anxiety. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences (Secrets)*, 18(2), 9-827 [In Persian].
- Shirazi, M. (2015). Determine the prevalence of test anxiety and its relationship with academic performance in students High School of Sistan and Baluchestan Province. *Research project on the education of Sistan and Baloochestan province*, 9(30), 52-59 [In Persian].
- Shirinzhad, V. (2015). *The Relationship between Academic Self-Concept, Social Anxiety and Social Admission with Academic Achievement of High School*

- Students in Urmia*. Master's Thesis, Urmia Azad University, Curriculum Curriculum, [In Persian].
- Stagner, R., & Drought, N. (1935). Measuring children's attitudes toward their parents. *Journal of Educational Psychology*, 26(3), 169-176.
- Stewar, S., & Razavieh, A. (2013). Psychometric Properties of Social Anxiety Scale for Adolescents for Use in Iran. *Psychological methods and models*. 3(12), 69-78.
- Taheri, M., Mansouri, Sh., Zarei, I., Ghasemi, K., Soltani, B., & Arshi, B. (2010). Relationship between Maternal Attachment Styles and School Anxiety in Mentally Retarded Students. *Journal of Kermanshah University of Medical Sciences (Improvement)*, [In Persian].
- Thompson, E. H., Robertson, P., Curtis, R., & Frick, M. H. (2013). Students with anxiety: implications for professional school counselors. *Professional School Counseling*, 16(4), 222-234.
- Wentzel, K. R. (1999). Social-motivational processes and interpersonal relationships: implications for understanding motivation at school. *Journal of Educational Psychology*, 91, 76-97.
- Wolk, C. B., Caporino, N. E., McQuarrie, S., Settapani, CA., Podell, J. L., Crawley, S., Beidas, R. S., & Kendall, P. C. (2017). Parental Attitudes, Beliefs, and Understanding of Anxiety (PABUA): Development and psychometric properties of a measure. *Journal of Anxiety Disorders*, (39), 71-78.
- Zargar Shirazi, F., & Seraj Khorrami, N. (2010). Self-efficacy and social acceptability with social anxiety in female students. *Journal of Women and Culture*. 2, (7), 63-78 [In Persian].
- Zolfaghari Motlagh, M., Jazayeri, A. R., Mazaheri, M. A, Khoshabi, K., & Karimlo M. (2008). Comparison of attachment style, personality and anxiety, in mothers of children with separation anxiety disorder and mothers of normal children. *Journal of Family Research*, 3(3),709-26 [In Persian].